

ମହାକବି ରମେଶ କାହାର

ସାହିତ୍ୟ ପରିଷଦ
ଓ ପ୍ରକାଶନ ବ୍ୟାପକୀ

1936
N₄

განგავზელდა... ბრემბარებ

მოისურა შენე ფარჩა,
ეინჯა, თოვლი, გრძელი ღამე
და ზამთარი უკან დაგვრჩა.
აბიბინდა მინდოო-კული,
ათისცემად გაითურისა,
და იუბაც კოხტად კული
მოიღერეს ერველ ბუჩქთან.
ფრინველები ფრთებს არსევენ
და ცურავენ ცის ლაქერდები;
ძირს ჰეჭლები ფარფატებენ
სინათლის და სითბოს ზღვაში.
ხეირდ კედავთ სამხრეთიდან
გადმოფრენილ მერცხლის გუნდებს,
მოფრინდენ და ტალასისგან
გაფლოდგინდ ბერწენ ბუდეს.
კელ-მინდვრებსე რეინის ხარი
გშეცენებს და ბელტს აბრუნებს,
შობიების დიდი ჯპრი
მოეფინა სოდიუნებს.
განგავზელდა... ბრემბარებ
მოისურა შენე ფარჩა,
ეინჯა, თოვლი, გრძელი ღამე
და ზამთარი უკან დაგვრჩა.

შ. გაურიდაშვილი

კაზარა გოგონა 101 გეღართან

ტუილისი. სადგური, ორთქმაზალიძე დაიკუკ-
ლა, მეზაფერბენ შეანძრია. ისინი ფანჯრებადან
გაღმოსკერიან შევიძრებს, ტოლებს, თავისი-
ნებს.

ისტოს ხმელი.

— ნახვამღის, კარგად იმგზავრეთ, ამა თქვენი იყოთ, როგორ გასახელობთ.

ორთქლმებალმა ძლიერი ხმით კულავ შეარჩია
ჰაერის ტალღა, ფრთა შეისხა და ამჟად, ქვე-
ნით გზას გაუდგა.

სამიურა აქება: შეს ხომ სიქროველოს სუკროტს ადმინისტრი მიჰყავს ჩვენი ქვეყნის დაცვალაში, დიდ მოსკოვში, დიდ ბელარუსში.

შეზღურები მიღლავ-მოლაგდენ, ნივთებს ადგილი მოუქებნეს, საუბრი გაძინდეს. კულას ეტყობა სიხარული, აღფრთოვანება. დელვატები მოუტიქნდა და მოელის მისკოვში ჩასულის. ბითათნა ცეკვიდა, კუნან გოგონა ეთტრი გვანცლადე. მას, ნორჩის ჰიონერს, ჩენი სკოლის სამსახურშა ავტომატის, კულან განსაკუთრებული სიყვარულით და პატივისკებით ეცემობან. ეთტრი მხარული და კამყაფილია, მაგრამ იცის, რომ კიდევ მეტი სიხარული მოელის და ბავშვური აღტაცებით ისწროვის მოსკოვისაკენ.

କେଣ୍ଟ ବାହ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମୁନ୍ଦରୀ ତାପମୂଳିକ ଦାଢ଼ୀର୍ଯ୍ୟ-
ଲା. ତେଣୁ ମିଶାଇଥିଲେ ରୁକ୍ଷ ନେବା ଗୁଣଙ୍କ ଗୁଣ-
ଫ୍ରାନ୍ଟର୍ଯ୍ୟଲା ଏବଂ ମିଳିବା କେତେବେଳେ ଗୁମ୍ଭର୍ଯ୍ୟାପିତ ହିନ୍ଦାଙ୍କେ.

ଶାତ୍ରାଧିକ୍ରମେଣି ମନ୍ଦିରଙ୍ଗରେ ମନ୍ଦିରମୋହନୀ ଶୁଦ୍ଧାଲ୍ପରେଣ୍ଟା, ମନ୍ଦିରକୁ କଥିନିର୍ମାଣ ପାଇଁ, ବାଦାପ ଶାତ୍ରାଧିକ୍ରମେଣି ଏଣ୍ଟିଯିବ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ତୈଜରଶି ତାତିଥିରେ ଅବସରିତାଳାନ, ଏବ୍ୟାଙ୍ଗ ଗମିନ୍ଦୁରୂପବିନାନ, ତାତିଥିରେ ଲାକର୍ଫିଲ୍ଡର୍ରେଣନି ଏକାଳାନ ତାତିଥିରେ ମନ୍ଦିରକୁ ପାଇଁ ବିନାନ୍ତରେ ଥିଲା.

ମାତ୍ରାର୍ଥବ୍ୟୋଦ ଫିଲେନିତ ଗାନ୍ଧିର୍ଦ୍ଦ ମିଳିଯନୀର କାହା
ଗୁରୁତ୍ବୀ ବାଦପାତାର ବାନ୍ଧବିତ ଗାନ୍ଧିର୍ଦ୍ଦିଲାଙ୍କ ମନୀନେ
ଦରାନିଶ୍ଚେବି କଣ୍ଠବ୍ୟୋଦ ମୁଖୀୟଙ୍କ ହେବେ ଦେଲୁଏଗାର୍ଥୀଙ୍କ
ନେଇମିତ ଫେର୍ଦ୍ଦେବ ମିଳିଯନୀର୍ବ୍ୟୋଦିବି.

本
店

— ჩვენ მივიღეს სახეობოდ მორთულ დარბაზში, — ამბობს ე ეგრი. — ყველანი ვდევლვდოთ, მოუტომენლად მოველადოთ საყვარელი ბელადის ნახვას. სრულ 4 საათზე გაიღო კარი და გამოჩენდა სტალინი. ჩვენ დარბაზი ივაჟებთ ტაშის გრიალით. სტალინს მოუცვებოდნ პოლიტიკუროს წევრები და კასარები. ჩვენ ღიახას სუკრავდით ტაში და კუსალქებოდით საყვარელ ბელადს. ამითი რეგულა ზარს თავმეჯდომარე: სანამ გული არ ვაჯერთ, ტაში არ შევერწყვიტა. ბოლოს, როგორც იქნა, დაწყუბილით, დასხედით და თავ-მჯდომარე გახსნა სხლომა.

ପେର୍କୁଲାଦ ମୋଦ୍ଦୁଶ୍ଵରମ୍ଭ ଏହି. ମନ୍ତ୍ରମୂଳିଗ୍ରହି. ମାନ୍ଦ୍ରାଜିନ୍ଦ୍ରିୟରୀଦ ଲଙ୍ଘନକାରୀ, କ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ର ଏହି ମୋଦ୍ଦୁଶ୍ଵର ଦେଖିବାରେ କିମ୍ବାରାଧ ଯତ୍କାରୀନିବନ୍ଦିତ ସିନ୍ଧୁପଦାବ.

ნერია დელუგატებმა კი უმშეს ბელადს
საქართველოს მიღწევებზე, ჩერინი ცხოვრების
ყოველ დარგში ბრწყინვალე გმირჯვებზე,
მათი მგზებაზე სიტყვები მჭუხარე ტაშით იფა-
რებოდა...

დაღუა ეტრისის ჯერიც. ის თამაბალი მიღის
ტრიბუნისაკენ. დარბაზში დუში, სულგანაბულია-
კელას ჟურნალები მისკრომილია ნორქ გოგო-
ნისკენ. დამსტრექ ჩერი დელა დატყოთ. გვლა-
ში ფიქრობენ: იქნებ გოგონა ალელდეს, დობ-
ნის, ყრი თხას. რის თმება სორს, შერ ხედეს...

ଶ୍ଵରାମ ଗୋକୁଳରେ ପ୍ରକଟିତ ପଦାର୍ଥଙ୍କ ପାଦାର୍ଥଙ୍କ
ନାମରେ ଏହାର ପାଦାର୍ଥଙ୍କ ପାଦାର୍ଥଙ୍କ ପାଦାର୍ଥଙ୍କ

— საბჭოთა საქართველოს ყველა პიონერი-
სა და ბავშვების სახელით საღამს უზრდები ჩეკინი

სახელმოვანი პარტიის და მთავრობის ხელშემდევა-
ნელებს! განსაკუთრებით მხურევალუ სალამი ჩვენს
საყარელ შშობლიურ დიდ სტალინს!

აღტაცების სიომ შეარხია დარბაზი. კუელანი
ფეხს დებებიან. ტაში, შეძაბილები: „ვაშა დიდ
სტალინი!“

— მე საბჭოთა საქართველოს ტოლი ვარ, —
განაგრძობს ეთირი. კვლავ მქუხარე ტაშით
გამოეხმაურა მთელი დარბაზი. გოგონა უფრო
თამშეცვა, შნევედბა და ტბილი წერიალი ხმით
მოუთხრობს: ბელადის:

— ჩვენ მოფლობოში კუელანზე ბედნიერი კა-
ბუკები და ქლიშეილები ვართ, იმიტომ, რომ
ვყოცხომთ ისეთ ძევანაში, ხადაც კუველ
ჩვენგანს გახსნილი აქვს გზა ნათელი, სასიხარუ-
ლო ცხოვრებისაკენ. ამ ბედნიერი ცხოვრები-
სავის მაღლობას გიძლენით თქვენ, მანავი სტალინი,
ისეთ დიდ მაღლობას, როგორც დი-
დია ჩვენი უსახლეორო სიყვარული თქვენდამი,
ჩვენო შშობლიურო, საყვარელო სტალინ!

...პირობას ვიძლევით ვიწწევლით ისე, რომ
თქვენ, მანავი სტალინ, გვითხრათ: — „ჩინებუ-
ლია, ახლგაზრდებო!“

გაუმარჯოს ჩვენს შშობლიურ საყვარელ სტა-
ლინს, ჩვენი დიადი სამშობლოს ბავშვთა დიდ
შევობაძის! — დამთავრა გოგონაშ სიტყვა. დარბაზ-
ში კულავ მქუხარე ტაშის გრილი და შეძაბი-
ლები: „ვაშა დიდ სტალინს!“

— სიტყვა რომ დავამთავრე, მინდოდა შეთქ-

ვა: „აღლა ნება მომწერით, ამანაგო სტალინი, ნე-
ლი ჩამოგაროვათ“, მაგრამ შევხედები გვეკვეული არ მოიხსე-
და მე უსახლეორო სიხარულით აღსცილი გვე-
ზერე ბელადისაკენ და ხელი ჩამოვართვი.

სტალინმა მეითხა:

— ქროული თუ რუსული თქვენი სკოლა,
სწავლობ თუ არ უქო ენას, მუსიკას? — მეც
კუელაცეცრზე ვუპასუხე.

გოგონაშ ხელი ჩამოართვა ბელადის თანამებრ-
ძოლებს და გამუშარა აღგილისაკენ. კუელა აღ-
ტაცებულია ეთერის სიტყვით.

— შესენების დროს ძალა ლავრენტიმ ხელი
მომჟიდა და ნათელასთან წამიყენან, — ამბობს ეთე-
რი. — ნათელია როთაში ტახტის წინ დიდი დათ-
ვის ტავა უცინა. ერთ კუთხეში პიანინოა, მეო-
რეში — სათამაშოებით სავსე მაგიდა. ძალიან მო-
მეწონა თეთრი კურიდღლები.

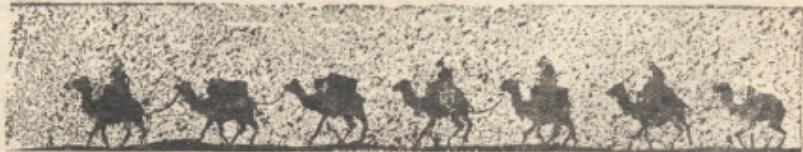
— ეს არის ნათელია, გაიცანი, — მითხრა ძა-
ლავრენტიმ. ჩვენ ერთმანეთს ხელი ჩამოვართ-
ვით. ნათელია მომწერინა, ლამაზია. მეყითხება:

— ფრიციდოსანი ხირ? მუსიკას სწავლობი? ცე-
ვა თუ იცი?

ჩემი პასუხის შემდეგ მითხრა: — მეც ფრიციდო-
სანი ვარო. წამოსელისას დამაბარა:

— ტუილიში რომ ჩახვალ, ჩემი საყვარელი
ბებია ინახულე და ჩინებან სალამი ვადეცე. წე-
რილი მომწერე, მაცნობე ბეჭიაჩემი როგორაა.

მეჩი ადამია

ԱՆՁԵՐԸ ԹՈՄՈՒՐՅԱ

ის სუდ სხევაა, სხევა მოწმავე,
ის მთელ კლასში არცერთს არ ჰპავს,
ბეკოთი და მოწინავე,
უმნიშვნელოდ ღროს არ ჰყარგაჭს:
კინც ჩამორჩა სწავლის ტემპებს,
კინც სუსტები გაიუდლა,—
დაქმარძ,
მომზადა,
ასახელა მთელი სკოლა.
ცუღლუტებს კი ასე უთხრა:
არ მცალია გრიორ უქმად,

ქედიგნეთ, რომ „უკინც არ შრომობს,
კერ მიიღებს ქერცერთ ლუკმას“.
იძოხტორდით,—ურჩევს იგი,—
გაუტოლდით ამსანაცებს,
თორქებ ბოლოს თყით ინანებთ
და ჰასუსსაც თქვენვე აგებთ!“
ასე იბრძეის ეს მოწაფე,
მეცადინობს, დროს არ ჰერგავს,
ფრიადებსე სწავლობს სარნებს,
ითაროთოებს ცოდნის ფარგლებს.

ગોરુલાંડ કાન્ફોર્માલ

Տարբաւ Խեսրիկը

თბილი, შეიანი დილაა. ტფილისის მატარე-
ბელი დანიშნულ დროის მიწოდა მოსკოვს.

საღვურილონ ჭუაში გვირაბით სხვებთან ერთად გვიღენ ჩემა ჩემია და მისი ათი წლის ვად, კუთხმებრელი ბონრო.

სიღვარულის წინ აუგრძელი გამდლელ-გამომ-
კლელი იქცეა. აგრძ ქუჩაში აეტო აეტოს ცლის,
ტრამვაი ტრამვაის, იქცე ქუჩის მეორე მხარეზე
ტროლეიბუსი მიეროლივს.

ბონდო თეალექტდაცურილი და გაკირვებული
შესცემის ყველაფერს. სოფლიდან ტფილისში ში-
რომ გამოიიარეს, მხოლოდ შეშინ ნახა პირვე-

ଲୋଡ ପ୍ରାଇମ୍‌ରୀ, ଗୁପ୍ତିକରଣା. ଶଙ୍ଖରାଶ ପ୍ରାଇଲେଇପ୍ରାଇମ୍‌ରୀ
ପିଲ୍‌ଏ ପ୍ରାଇଲେଇ ଗୁପ୍ତିକରଣା.

— კვერცხი ავტოსა ჰგავს, ნამდევილი ავტობუსია, სამეცნიეროში რომ მინახავს ისეთი, ზევით კი ზეოთულებიანია და მათ მაღალულებს მიმყენები იგი რეოლებით, ტრანზისიერით. ეს, აღმართ, ავტო-ტრანზის უნდა იყოს, —ფუქრობდა ბონდონ და ერთ ადგილზე გაშემცული, პირდაღებული შესტექნიკად ლამაზად მოსრიილ ტრანსპორტს.

— წამული, შეილო, უკან ნუ რჩები, ხალხში
არ დამტკიცები, მეტე ვინ მოგდებნის, არ დამტკიცო, —
უთხრა მამამ და ხელი ჩააღლო.

ტრაშვერი ისინი გლეხთა სახლთან მიიცუანა.

აქ მეტოველეობის დაზღვი მომუშავეთა დელე-
გატებისათვის ცალკე თათხები იყო მიჩინილი. საბ-
ჭოთა კავშირის ყოველი მხრიდან იყენება ჩამო-
სული მეტოველები: აზერბაიჯანიდან, სომე-
თიდან, უკრაინიდან, ყირიმიდან, ყაბარდო-ბალ-
კარეთიდან, ჩიჩილი და სამხრეთ ოხეთიდან,
ციმბირდან, ბელარუსიდან, კარელიდან, კა-
ხაცირანიდან, ტაჯიკისტანიდან, თურქეთიდან
და, სავუტილიდან, ჩუვაშეთიდან, პოვოლიერდან
და კავშირის სხვა მხარეებიდან.

ბონდოს ძალიან გაუკეირდა ადამიანთა სხვა-
დასხვაობა. სხვანაირი თვალები, სხვადასხვა მო-
ყვანილობის ცხვირი. ზოგს ქერა თბი ჰქონდა,
ზოგს უ შეი, ყოველ ერთვნებას თვეისტესური
ჩამულობა და მორთულობა ახასიათებდა.

ბონდომ ცოტაოდენი რუსული იკოდა.

შეორე დღეს დელეგატები, მათ შორის ბონ-
დოს მამაკა, ჩასუს ავტოებში და კრემლისაკენ
გავიწნეს.

— არსად წანვიდე, სულმა არ წაგდლიოს, აქ-
ვი იყვანი. თათბირს უქმდებ შენც ჩენთან და-
ფალიერებ მოსკოვს, კველაფერს ნახავ! — უთ-
ხრა მამაშ თათბირზე გამზადების წინ.

ბონდო გულდაწყვეტილი შესქეროდა აფ-
ტოს და, როცა მან სხვ ქუჩისაკენ გადაუხევა,
ცრემლის კურტბლები ჩამოიუგორდა თვალთავინ.

პატარა ბავშვები წინვნებით გამდელულად გა-
დიოდენ ქუჩაში.

— ჩემშე პატარები დადიან, რა დაშავდება,
ცოტაზე რომ მეც გავიარო და მოსკოვი დავ-
ფალიერო? — იფიქრა მან და გასწია.

მის წინ ათართულიანი სახლი წიმოქმნია-
დათვალიერა, სართულები დათვალია: ხან ათი
გამოუყიდა, ხანაც ცხრა. კიდევ ცოტა რომ გი-
არა, დიდ მოედანზე განჩარა, აქ თორმეტსა-
თულინი ახალი, ლამაზი სახლები ნახა.

— ეს სახლები უფრო მაღალია, აღმართ, ვი-
ღრე ჩენი ეყის მთა, სენაჟთან რომ არის, —
ფიქრობს ის და თან უკირს, რატომ შედის
ასე ბოლობად ხალხი აფრ, დაბლა იმ ლამაზ კა-
რებში.

კველი შედის, უკან კი არავინ გამოდის, რა
უნდა იყოს? აგრე მილიციილი, გეითხებიან, მეც
მივალ, კვითხავ... — და რამდენიმე ნაბიჯით მიუა-
ლოვდა მილიციილს.

— მოქალაქეებ, — მიმართა მილიციიელს გამელელ-
მა, — თუატრის მოედანი ეს არის?

— ეს გახლავთ.

— სად არის აქ მიწისქვეშა რეინისგზის, მეტ-
როს, ხადგური?

— აი, ის გახლავთ, ხალხი რომ შედის, და-
კირდით წარწერის მ-ე-ტ-რ-ო.

გამელელი მეტროსაკენ გავიანდა. ბონდოსაც
საღერძელი იყვალა. ვერ მოითმინა და იმანაც
მეტროს საღერძელში შერგვოთავი. იქვე სალიკრუში
მილეთი შეიძინა და ხალხის ტალღას გაცყარა.

ჩაირჩინა ერთი კიბე, შეორე, შესამე... აქ
უკვე ფართო დერეფენცი ნახა, ლამაზად მორ-
თულ მარშალილოს კედლებით, იქვე შენიშვნა
სტალინის დიდი ქანდაგება; შეჩერდა, დაათვა-
ლიერა, მოეწონა. სინათლის შუქით ბრჭყალებდა კველაფერი.

როცა მარჯვენით მოუხევა, დიდი ჩასასვლელი
დაინახა: ხალხი იდგა, არ ინტერიდა, ძირს კი
მიღიოდენ, კიბეს თავისით მიღებადა ისინი. შე-
ჩერდა. ეს კიბე ისე მიიკლანებოდა, როგორც
ბონდოს დედის მიერ ყოველ განაფეხულზე თუ-
თის ფოთლით მაძლარი აბრეშუმის ჭია, როცა
ის მოსაპარებელ ჩელოტს აქცება. ბონდო შეკ-
რითა, ცოტალი კიბე ევონა.

— ნუ გეშინია, ბიჭიკო, გეტუმბა, ბირელად
ხარ მეტროში. ეს ესკადატორია, მოძრავი კი-
ბე, თავისით ჩამყვანი. გამომყე, მე ჩივიკან, —

უფხრა შეს მეტროს თანამშრომელშია და ბონდო
კიბის ქრო საფეხურზე შეიყვნა.

କ୍ଷେତ୍ରିତ ବାଲକୁ ଶୈଳ୍ପିକ-ମେଟ୍ରୋର୍କ୍‌ପ୍ଲେଟ୍ସ ଉଦ୍‌ଘାଟନା
କ୍ଷେତ୍ରି ଚିତ୍ରଣରେ ବିଶ୍ଵାସିତ ହେଉଥିଲା । ଯାହାର ଫଳରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରର
କ୍ଷେତ୍ରି ଉଦ୍‌ଘାଟନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ
ବାଲକ, କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଲକ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଲକ
କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଇଲା ।

— მზად არის! — შესძახა საღვეურის უფროსმა, და კყელა კარი უმაღლ თავისით დაიხურა.

მიერთს შეტყობინში ბონლო და არ იქნის სათვა, კისითან, საღა? როცა შატაზებული ბოლოო გახა- ჩერებულოთან უდიდა, გძმოლში უშესაბა: ს-ო- კ-ო-ლ-ნ-ი-კ-ი (სოკოლნიკი) მოსკოვის ერთეული რი რაიონთვებანია).

၁၂ မာရ်ဘုရားလောက ဇာပြန်လည်၊ ဝိုင်ဇူး မီ-
းသွေ့၊ လုပ် ဗုံးစွဲ ဒေဝါယာဖျော်ပွဲ အောက်တွင်၊ ၂၀-
၃၀ ပုံး အံပြာ ရှာ မြို့သာဆို အမြဲ့မြဲ တော်။

საგონიერელში ჩავარდა ბონდო, არ იცის სად
ძის; არც ის იცის, თუ როგორ უნდა დაბ-
აუნდეს. ცოტა ხანს იარა, ამ სიარულში გზა
უყრი დაბენა. დაუწყო გამელელებს კითხა.
ზოგმა ყურადღებმ არც კა მიაკუთა, ზოგმა მოუ-
სმინა, მაგრამ მისი რასულიდან რომ ვერაუკრი-
გაიგო, ხელი ჩაიქნია და გზას გაუდეა.

ბოლოს ბონდო მიეკიდა მილიციური კურიერის
შეღიც სოკოლის კულტურისა და დასახუ-
ნებელი ლამზი ბაღის შესველ კრებთის იღვა
და დიდის წველტბით გაგებინა, რომ ის მატე-
თან უნდა დაბრუნდეს, გზა კი არ იყის, უკრო,
ჩიოსული.

— ସାଇ ଏଣିସ ଏଲ୍ଲା କୋମିଶିଙ୍ଗି? — କ୍ଷେତ୍ରକୁ ମିଳିବା
ପ୍ରୟେଲମ୍ବିବା.

— ქრისტოშით, თავთბირზე!

— ፳፻፭፻

— დიახ, ქრემლში! მცეცხლელეთა თაობირჩე.
მილიცულმა ტანკის მოსი შეისწორა და ბონ-
დოს წამოეჭიდა.

— ახლავე, გვთაუვა, წამობრძანდი. აგრე მოტო-
ციკლში ჩაგვიაძ და კრემლში შეგიყვან.

კიდერე კურმლს მიუახლოდებოდენ, ბონდო
შილიციელს თავისი დამტკრეული რუსულით
უამბო კულაფერი.

— მათმაც საჭიროდ მეურნეობაში მუშაობს,
მელოდიკობის სტანდოველია. ჩეგნში კარგი ღო-
რები იცის, „იორგშირის“ ჯიშისა, მსუქანი.

— იო, ქეც კურმლი,

ბონდო ცნობისმყვარეობით ათვალიერებდა
კულუფერს.

როგორც იქნა, ბონდო თათბირის შენობაში
შეიყინეს. კულამ იცნო.

— ეს ხომ ამ დილით გლეხთა სახლში დაწყეთ! — თქვა ერთხმა.

— აფ ვინ შემოყვანა, საიდან გაინდა? — გაი-
ოცა ჩეორემ. რეშა ჩემის სისხირი ევგონია, არ
სჯერდა.

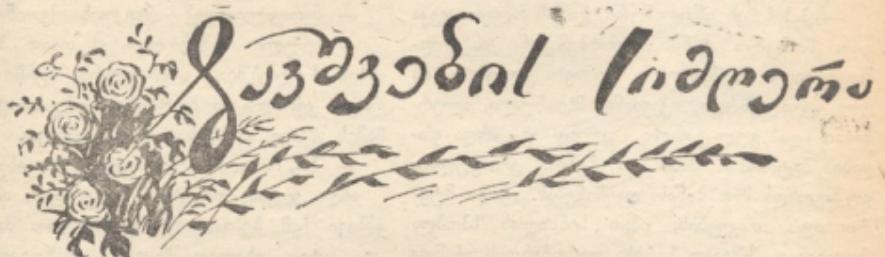
— როგორ, საიდან? — ფიქრობდა იგი ასევე ფერწყა-
მოყვანა?

ბონდომ დაწერილებით უაშმო მასის დღევან-
დელი თავგადასავალი. მაშინ შესეენება იყო.
თათბირი რომ განახლდა, ბონდოც დარბაზში
შეიყინეს.

როცა სტალინი გამოიწვია, იგრიალა ტაშმა. ბონ-
დოს სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, ფეხშე წა-
მოკრა, ტაში დაუკრა და ხმავილია შესძხა:

— გაუმარჯოს ოქტომბერელთა საყვარელ მა-
მას, ჩენს ლიდ სტალინს გაშა, გაშა!

ლადო გეგმეორი

სოფელში ცხოვრება გარება,
თბილია მეგრული ჭერია,
ჸატარა გაფუ და ნადია
საქებარ სიმღერებს მდერიან.

— ჸატარების გვიტაცების გმირობა,
განთუბით დროშების ფრიადზე,
ჭრომანეთს მიღეცით პირობა:
კისწავლით საცნები ფრიადზე.

გავითბენთ სკოლისკენ ხადისით
ზირველი ზარის სმის წერიალზე,

ჭამხადოთ საცნები ხვალისითის
ფრიადზე, ფრიადზე, ფრიადზე...

ჭერცხლისმყრ მდინარის ჩერიალზე,
მხიარულ დილაზე ბედეგბით,
აძოლტიდ სების მრიადზე
კიუხოსოთ ჰაერი გარდების.

გვისიდაგს მმრომელოთ გმირობა,
იკა ხომ დიდა დიადზე...
ერთმანეთს მიღეცით პირობა:
კიკოხოთ, კისწავლით ფრიადზე.

გრ. არმსია

— პატარეშის ინგლისური ჯიშის ძალი ჯერა
იყო მომტკრო ტანის, თეთრბეჭვიანი და კულ-
მოცემითიღ, აცვერილი მოშავო ყურებით. ის
იყო შეტანა მხრიდა, კეკონი, მხარეული, ღლერ-
სიანი და გულეკითიღ. ფრიად უყვარდა თა-
ვის პატრიონი: პატა და ბერა. ერთგულად
გუშაგონდა მათ ბინასა და ქონებას. დიდი მტკ-
რი იყო თავვების, იმათ სინსილას სპობდა
მთლიანად. იშვიათ ხერხსა და სიმარტეს იჩინდა
მათ ცერაში. ამ მხრიց ზოგიერთ კტას კილებ
სკომდა.

— როდორი ჯერა განა მღარევა ცოტნილი? —
შეეკითხა ტასმ.

— არა, ჩემთვი კარგი! უკვე დილიხინია, რაც
დაქბინა ცოფისამა ძალლმა, გაცოფდა უბედუ-
რი. მოკლეს, ხალხი რომ არ დაექბინა.

— უი, საწყოლი! — წიმობახეს ბავშვებმა. — მერე? განაგრძე, ჩემთვი დალი! — მიახეხა გიგომ

— რომ იღარ მაცდით საუბარს! შეკითხევები ბოლოსთვის გადაედოთ.

— յո, հիմու ջալո՞ւ! ցանցը կաց! — Ցոստեղը ծաց-
վագիշա.

— როგორც პეპებ გადმომცა, ჯერა იყო
ფრიად გულუხვი და სტუმართშოყვარე. მოვი-

ଲୁଣର୍ଦ୍ବିନ୍ ତୁ ଏହା ପାଇବା ଲା ଶେଷକାରୀଗମନକ ନାହିଁନାହିଁ
ଦୟଗୁଡ଼ିକୁହିପା, କୁହିପା କୁହିପା-କିନ୍ତୁ କୁହିପା
ଦେଖିଲା ମାତା, ମିଶ୍ରାଲୁଙ୍ଗକୁହିପାଦ୍ଵାରା, ଶେଷଦ୍ଵାରା ମିଶ୍ରାଲୁଙ୍ଗକୁହିପା
ଲା ଯାଇଲାବା ଲା ଏଥିରୁଠା ଏହିଥିରୁଠା ପାତ୍ରକରିବି: ଗୁ
ମାଲାଗୁଡ଼ି ମାଲା ପାତ୍ରକରିବା, କାଳିମାଲା-କାଳିମାଲା
ଦ୍ୱାରାପ୍ରସାଦ ଶୁଭକାଳୀନ ଦ୍ୱାରା ମାତ୍ରକାଳୀନ ଶୁଭକାଳୀନ
— ତୁ, ଅଜାନ! ଏହା ଏହା ନିର୍ମାଣ ଏହା ପରିପାଳନ

ეგ პაპის ჯერა! — წამოიძიხეს ბავშვებშა.

— ମାର୍ଗିତାଙ୍କିର ହା? — ଫୁଲ ପରିଷାଳିବିନ୍ଦୁ

— სასული სიმართლეა, ეს თურთ პაპამ მო-
ამბო. ძ.ღლებშიც არის თურთებ ძუნწი და პუ-
რალი, კეთოლი და ბოროტი. ხომ გახსოვთ ძუნწი
მცირს ამავეც, მას სწინაათ რომ გაიმართ.

— Յո, եռացո՞ւ օրս! Ցցցի՛կ շուշո՞յտ

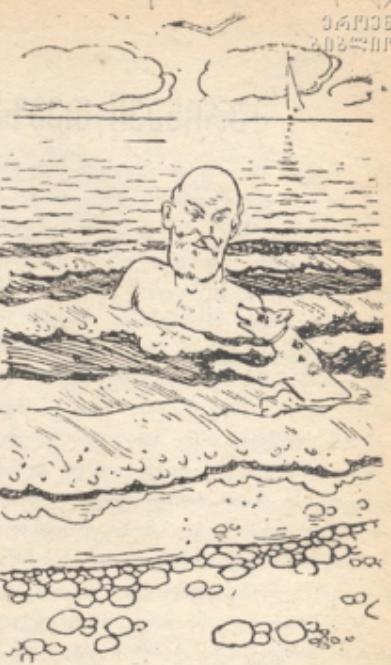
ଏହି ଲୋକଙ୍କ ମେଗର୍କ ପାଠୀକାରୀଙ୍କ ଶୈଳୀଗୁଡ଼ା ଦେଖିବା,
ବନ୍ଦୀ କୁ ବ୍ୟାହାତିକ ଦେଖିବାରେ ମେଗର୍କଙ୍କ ମେଗର୍କଙ୍କ ଜ୍ଞାନ
ମେଗର୍କ ପ୍ରକାଶିତ ମେଗର୍କଙ୍କ ମୁଦ୍ରାଲୋକ, ଉପରେକୁ ଲା
ଦା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ମେଗର୍କଙ୍କ ମୁଦ୍ରାଲୋକ, ଉପରେକୁ ଲା

ସାହିତ୍ୟରେ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ଏବଂ ଏହା ମେଳେ ଗାସାଧି, ଦ୍ୱାରା ଉପରେ ଗୁଡ଼ିକାଣ,
ଦ୍ୱାରା ଉପରେ କାନ୍ଦିଲୀ ଏବଂ କାନ୍ଦିଲୀ ଉପରେ ଗୁଡ଼ିକାଣ
କୁରାଣ୍, ତାଙ୍କାପ ଏହା ମିଶ୍ରିତ ନେବା ମିଶ୍ରିତ କାନ୍ଦିଲୀ
କାନ୍ଦିଲୀରେ ଏହା ଏହା କାନ୍ଦିଲୀରେ ଏହା ଏହା ଏହା

— კონტაკტი, ჯეფ!

— Ե՞ս յուզե և ու ուր վայրոն դա կը տոլ
չկանչե՞ — Շըշյութենց բառուս Ռուսոցի.

— ბევრი რამ, ამზადებოთ! ა კიდევ მეორე
ამბეჭი: ჩემი პაპი და ბებია ერთ ღრუსი ცხოვრისძე
დენ ზღვის პირად, სოხუმში, შემდგე კი ბა-
თომში. როგორ ჩემი პაპი პირველიდ წასული
ზღვაში საბაზოდ, ჯეკაც წაცულია. მის პირით
მოქანდა პატრიოტის ტანსაცელი, კადალდში
გაბეჭდელი. მიეთდენ ზღვის პირას. იქ ბლობოდ
ცურნენ კაცები და ბიჭები, ბანაობდენ. ჯეკა
ვავაოგო ამ სურათმა; მან-დღის არ ენახა ხალ-
ის ზღვაში ბანაობა. პაპმ გაიხადა ტანსა-
ცელი და წყალში ჩისელა დააპირა. ჯეკა
წრაფად გავადო პირიდან ჰერირი, შიგარ-
და პატრიოტის და წმიურუნით დაუშეკ ხერწნა:
რ ჩხერიდე ზღვაში, დაბრინიბით. პაპმ დამ-
შეიდა ძილი მოუკერტით, თაუე ხელის და-
მით და თითქო გაგებინა: არა, არ დაეცხტო-
იო, — აი, ხომ ხედავ, სხვებიც ბანაობენ, მაგრამ
რ იმრინიბიან. დაამშეიდა და შევიდა წყალში
ცლიბით, დაიწყო ბანაობა. კეთილი ჯეკა ნა-
ირს იღვა და ოვალის არ აშორებდა თავის პატ-
რიონს, თანაც წმიურუნიბდა მწარედ, უყუბდა,
ითქოს უებნებდა: რაღას აკეთებ მან! გვყიფა,
მოდი მალევ. ბოლოს ეცარ მოთამინა თა

ତେଗିଲନ୍ଦାରୁ ଗାଢ଼ାର୍ଥୀ କେଳ୍ପାଶୀ. ମିଶ୍ରମରଙ୍ଗା କାତ୍ରିଳିନ୍-
ଟାଙ୍କ ଫ୍ରେଣ୍ଟ୍ ହିନ୍ଦା ଉସ୍କେବାନୀ ମାର୍କ୍ଟିପ୍ରମାଣିତ. ମିଳିତ
ବ୍ୟାପକରଣରେ ଡୋକ୍ଟର ତ୍ୟାଗପାଦ ତିତକ୍ଷେତ୍ର ଏତିରଙ୍କିର୍ଣ୍ଣିତ
ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ: ଅଳ୍ପ ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ, ଏବଂ ଏବଂ, ମେଲ୍ ଶ୍ରେଣ୍ଟଙ୍କ
ମାନ୍ୟରେ, ଦାର୍କମ୍ ଗ୍ରାମରେ ଦାଖିଲିନ୍ଦିତ, ଶ୍ରେଣ୍ଟଙ୍କ
ଶ୍ରେଣ୍ଟଙ୍କ ଏହି ମେଲ୍ଲାକ୍ ଲୋକରେ ପାଇଲା.

ჰპამ მუკალეინს ჯექას, შემდევ დაბანა ტანი და გამოიყენ ნაპირას. ფრიად გამარტიულ-ში ჯექამ გაიძერტყა სელი ტანი და ოქცე ჭირშაზე გამირთ ნივარდი უზომით ბეჭნიიტების გამო, რომ გადაჩენ დახრიობს ის და მისი ჟარტონი.

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀକୃତାଦ ପାଠ୍ୟପାଦ ଜ୍ୟୋତି ଗନ୍ଧିକୃତ୍ସଂଖ୍ୟା
ଦା ତାତ୍ତ୍ଵବିଦ୍ୟାରେ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏଥିଲା.

სიმუნე ქვარიანი

მფრინავი თევზები და კლგაზროსი

გვიმ, რომელშეაც მე და ბიძაშიმი ვიჯექით, სწრაფად მიუსრავდა ოვალმიუწევდომელი ზღვის ლურჯ მინდორზე, მშე კი ნელ-ნელა ეშვებოდა დასავლეთისაკენ. ათასნაირი ფრინველი დაურინავდა ცის ლურჯ სიკრცუში. ზოგი მათგანი ზღვის ჭედაპირამდის დაქანებოდა, წყალში რაღაცას ჩატკიცნიდა, შემდეგ უცირად წყლის ზედაპირზე ფართქუნდებოდა. მეტაც ისევ ჰერქში შეინახარდებდა და, ნიშნავდ რაღაც გამოუთქმებონ სიხარულისა, რამდენჯერმე ჩაიღლურტულდებდა. ზოგი წყლამდის ატკ კი დადიოდა და ჰერქშივი იქრდდ პატარ-პატარის ლიფსიტა თევზებს, რომელნიც დროგამოშეებით მოხსეტებულებინ ხოლმე წყლიდნ, თითქოს ამ პატარა თევზებს ჩამავალი მშის დაშვიდობება უნდოდათ. მაგრამ წიცულად ამისა ზოგი მათგანი მოშევონ ფრინველის ნისკრტში მოხედებოდა და მშის მავიცად სიკოცლეს ემშვიდობოდა.

— საღამოს სიგრილემ დაკრა. ახლა უფრო ლამაზი იყო ზღვა. ჩამავალი მშე წიოლ-კუთოლ

სხივებს ფანტაზიად ლურჯად გადაშლილ ზღვაზე. მე განცემურებით გავყურებდი ამ წარჩერაც სანახაობას. უცებ თვალი გადავალე გემზე მყოფ მგზავრებს და გამეხარდა, რომ ისინიც ჩემ-სკოი გაცემირვები მხებ, ზღვას და ზღვის ზედაპირზე მოელოარ თევზებსა და ფრინველებს.

მალე ჩემი ყურადღება უფრო კირგა სანახაობამ მიიღება: გვის მოშემოტის, თითქოს წყლიდან რაღაც მე შეაშინო, მოგრძო თევზი ამოხტა. ისარივით გაისრალო ჰერქში და სიდღაც შორს ჩატვა. თუ კარგად ამ დაკავირდებოდი ვერც კი იცნობდი, რომ თევზი იყო. შორიდან ფრინველს უფრო ჰევდა.

— მა, შეხედე! — წიმოვიდახ უცებ, ზაგრავ ბიძაჩემა უკრ მოასწრო დანახვა.

— ერთს მეორე მოპყეა, შეორეს შესმე, და ჩვენ თვალწინ ახალი სურათი გადაიშელა. ახლა თევზები ხშირად ერთად, ჯვეუად მოხტებოდენ ზღვიდან, ვადიოფრენტუნ ასმდენიმე აუკულ მეტრს და ზღვაშივე ჩაეშვებოდენ.

მე ცნობისმოყვარე თვალებით შევხედ ბი-
ძაწემს. მან, თითქოს მიხედათ, უკითხავად და-
მიწყო ასენა.

— Համեմոյք, առ ամ տցցիքըն, Ֆարնի ու Շահնշահընցը գոտ համ ճամկուալընըն, Ցաշնինաց ու Եպիկուն է կը գուած եմ Ցաշնայրի սահըլուա? Բահաւա հօրդընցըն առ Փափուննացըն?

— მერე, რატომ დაფრინავენ, ძია, წყალში
ვუ გაწერდებია?

— զոն ըլքու, հարում դացրանքըն. Եղջուս

გულში ათასნაირი სიღრუმოებაა დამარტილი, ათასნაირი ცხვეველი დაძრებაა. ზოგი მათგანი მტაცებელია და იქნება ამ მფრინავ თვეშებს ის აძინებს. გამოვედება, უნდა დაეწიოს, დაიკიროს და ჩაყლაპოს, მაგრამ ამ დროს ეს თვეშები იყენებენ თავიანთი თავდაცის საშუალებას—ძერტის ფართო ფარულებს და მოგრძო ბოლოს; ამოხტებიან წლილიან და 50—60 მეტის მანძილზე ჰაერში ისარიელთ გადაისარიელებრნ.

ମେ ଶୁଳ୍କାବନ୍ଦୁଲୀ ପ୍ରକଳ୍ପକର୍ତ୍ତଙ୍କ ଯୁକ୍ତିର ବିଷୟରେ
ତା ପାଠ୍ୟରେ ବିଶେଷରୂପ ଏବଂ ଅନେକ ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ
ହୃଦୟରେ ପ୍ରାମଣ୍ୟବିଷୟ:

— საწყალი თვეზები! — თან ვავითი ქა:

„ნეტავი გემზე მაინც შემოხტებოდეს რომ გელიძე მათვანი, რომ წყლიან ვედროში ჩაისვა, შინ წაკიცავნო და გავზარდო!“

ამ ფიქტურებში ვიყავი, რომ პიძანებება მკლავ-

ଶୀ କ୍ଷେତ୍ରର ମନ୍ଦିରଗୁଡ଼ା ଓ ମୌଳିକ, କୌଣସିଲାନ୍ଧ୍ରିୟ
ମୁଖ୍ୟନାଙ୍କ ଫୁଲିନ୍ଦୁଲ୍ଲବ୍ଦିର ପ୍ରକାଶକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି।

— ამ ფრინველს აღბატრისი ჰქონდა და
მოცულ გუნდს და გემს თავზე გადაუტანინა, თით-
ქოს მეზანერების დათვალიერება უნდოდა. მეც
კარგად დაეთვალიერე: დიდი ნაცარა ფრთხი
ქორიერი ჰქონდა გაშლილი, სიღრილი ქორჩე
შეტი იყო და მოგრძო, კაუჭა ნისკარტი ჰქონდა.
— ამ

მცრინავი თევზების დაუძინებელი მტერია, —
მოთხრა პიდაჩემა.

— ଶାହୁପାଳି ତ୍ୟଗ୍ୟବୀ... ଲଙ୍ଘନପ୍ର ତେବେଶି ଆସି
ଦେଖିବେ? ମେଉ ଲା ଉନ୍ଦଳ କେନାଳ ମିଳିବି ଏବଂ ଶିଳ୍ପିର
ମଧ୍ୟରେ ପରିପ୍ରକାଶ ଯାଇ ହୋଇଥିବିବାକି ତା ଏବଂ ତେବେଶିବା!

— ସପି, ହାମିଶିକ୍ଷା, — ଦୁଇନଙ୍କରୁଣ ମିଠୀଗିରିଯେ
ଅଳ୍ପାତ୍ରକାଳେ ପିଲାଗାତାର ମନୁଷୀଲ୍ୟରୁକୁ କାହାରୁଥିବା
ମେଉଳର ମାଲାମାଲାରୁ ଦାତାରୁଟୀରୁବେ, ଉଦ୍‌
ରୁକ୍ଷେବେ ଓ ରୂପା ତ୍ୱର୍ତ୍ତିବେ କୁଳିଗାନ ମାଲା
ଶ୍ରୀନାଥେ ଦାତାରୁକୁବେ, ଲାକୁଳ ଶ୍ରୀନାଥେ, ଦାତାରୁକୁବେ
ଦା ତ୍ୱର୍ତ୍ତିବେ ଏକାରୁ ତାଙ୍କିଟି ଗୁରୁତ୍ବରୁ, ଜ୍ଞାନରୁ
ନିଃଶବ୍ଦରୁତ. ଏକାରୁ ଦା ଶବ୍ଦିଲାଗୁ. ଶୁଣ ତ୍ୱର୍ତ୍ତିବେ
ଦିନ ଦା ତ୍ୱର୍ତ୍ତିବେ ଏକାରୁ ପଥିବାରୁକୁବେ.

მე ძალიან გამაცემირეა ბიძაშვილი ნამშპობბა. უედდე ნაამბობი თვალითაც დავინახ: ალბატ-როსების გუნდი დატორი მცრინავ თევზებს. ზოგ მათგანს ისტელა თევზი მისვალებოდა ნისკარტში, რომ კერ იმაგრებდა და ზოგაშივე უვარ-დებოდა, ზოგი კი მაღიანი ლუკმით გახარებული საწყალ თევზს ზემოთ გაქვნებდა, გადასან-ლუდ და კელავ დაბლა ლაქვებოდა ოხალი, უფრო მაღიანი ლუკმისათვის. ასე დაფარულებულენ, დაფარითხუნებდენ, და ჩამავალ მშეზე იქ-რისასყრად ბრწყინვადა მათ დიდორინან ფრთება.

ମେ ଲାଲାପୁ କ୍ରି ମିଳନଦେଶ ମିଳିଲା, ରାଜା-
ଙ୍କ ହିନ୍ଦୀଖିମିଳି ନାଟ୍ୟଅଧିକାରି ଗୋପନୀ, ରାମ ରା-
ଜିନିନ୍ଦ୍ରବିନୀର ଶ୍ରୀଲ୍ପତି ମର୍ମିଜ୍ଞାବଲ୍ଲାଙ୍ଗପଦ୍ମନାଥ, ରମ୍ଭେ-
ନ ନାସାଲ୍ପରୁଣି ଗାନ୍ଧାରୀନାନ୍ଦିତ, ଯୁବାନାଶକ୍ରିଲାଲ
ପଦମିନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର ନାନ୍ଦ୍ରଜାର ଶ୍ରୀଲ୍ପତି କିମ୍ବାଲ୍ଲମ୍ବିନ୍ଦୁ
ଶ୍ରୀମିନ୍ଦ୍ରପାତ୍ର ନାନ୍ଦ୍ରଜାର ଶ୍ରୀଲ୍ପତି କିମ୍ବାଲ୍ଲମ୍ବିନ୍ଦୁ

ბინდურებოდა. გვერდ კულთურული მეტრიკაზე თექნიკისა და აღმატრისტისას გულიდებოდით და ნაირს კუსალოვდებოდით. მაღვე სინათლეები აშენდნა, და გვერდ ადგის წაესაცემულს მთავრებულა. ნაირზე გადმოვდიოდით, თან მფრინავი თექნიკის, აღმატრისტისას და გაშლილი ტლის სანათაობანი მოქმენდა. კიდევ ბიძაჩემის შეღანდული სიტყვები მახსოვდა, გვერდ რომ ითხრა: ზღვის გულში ათასი საიდუმლოებაა, თასნაირი ცხოველი დაძრებაა. მახსოვდა ეს და ვერქობდი:

— რომ გაეიზრდები, ამ საილუმინოფას უსა-
უოდ შევისწივლი!

8. ԿԱՂԱԿԱԳ

ՀԱՅ ԸՆԹԱԿՐՈՒԹԻՒՆ

ამ ჭადარას რა უზომოდ
დაუტევირთავს შეძით ვირი,
მობაჯაბაჯებს ქაფენილებე
და ჭიძებრთან კვალუან ჟირის;
„აბა შეძა, რცხილის შეძა,
მაგრა და თხინა სხელი;
ბევრს ნე ფიქრობთ, შეიძინეთ
და გაითხეთ ცეცხლებე ხელი!“
ტერორს პირტევი ძლიერს მიათრენ,
უნგებმოდ ეროვნების მიმშილას.
ჩაიკეცოს ლამის, მაგრამ
აქებ ჭადარა გლეხის შიში.
გულით უნდა ივოს საღე
თავლამი და ჭამებს თივას...
რას გრძელოს: უნდა რანჯავს

და გამშვირი ზურგიც სტკიფა.
შეს დიდურა მაინც დღილობს
დაიჭიროს თავი კოხტად,
მაგრამ აი, უცემ გლეხის
მოქნეული წნევი მოხვდა.
შეკრთა მძიმედ, კიუტივთ
შებრნია კუდი მარტო,
დაბარებაცდა და თვალყიბით
შებრალება სოხოვა პატრონს.
კეპარება თითქმის გრძნობაც,
უკრს არ უგდებს გლეხის კვირიდას...
წახნა კიდეც... გადასხდორთ,
გაიტესა ქვაზე ცხვირი.
იმაჩერა... საბორალო
ეს პატარა შავი გრირი,
რომ შეეძლოს, რამეს იტევის,
ნ დაიწევის, ალბთ, ტირიდას,
ისე, როგორც გუშინ ცირკთან
ია კოტეს ცელქი თინა
გვაზე ფეხის დაცურებაშ
აბახარა და აქვითინა.
უდას უდონებს ხემბორ კევლას
აქცეული ვირის ხენებს.
ბორალებენ, ხელს ჰკიდებენ
ა ზურგიდან ხსნიან შემას.
ჭრე დიდურაც მალას იკრებს,

მძღლა იწევს თავს და კისერს,
დიხბა ფქტე და თვალებით
ძებრალებას კლებს სოხოვს ისევ.
გულმოსულად ერთი ბიჭი
აცერდება შემის პატრონს;
უკნება: ათქვი, ეს რას ჰგავს,
ხომ არ იყო ვირი ავტო,
რომ ეთრია უდარდელად
ამოდენა მმიმე ტერითი?
ჰერით იუავ, თორემ შემდებ
ჯარიმისაც გადაიხდი!

გლეხს სიწითლე ეპარება,
სინაცვლი იპერობს ადბათ.
ურჩობს კიდეც, მაგრამ მაინც
უხერხულად თავს ხრის დაბლა...

გულმი ვამბობ: საჭიროა
კაცს ახსოველს ველგან, მუდი,
რომ პირუტებსაც ქვევანაზე
ცნოვრება და მოვლა უნდა.

გიორგი მათახიძე

რომელია მნიშვნელოვანი აღმიანის ხისაგან ესლალის გაქათება?

ამ 150 წლის წინათ ცხოვრობდა ერთი სწავლული კაცი, გვრად შეფერი. იმ დროს ადამიანის უკვე იციდა ქალალდის დამზადება. მაშინ ქალალდს ჩიტებისაგან აკეთებდნ, მაგრამ სულ უფრო და უფრო მეტი ქალალდი იყო ხა-კირო და აბა ამდენ ჩიტებს სად იშოვნიდნ. .

— ეს! ჩიტები არ გვარგი, არამაც სხვა ნივთიერებისაგან უნდა გაკეთდეს ქალალდი, მაგრამ რისგან? — ასე ფიქრიმდა შეფერი და დო-ხანს წალალობდა, მაგრამ კერაფერს გახდა.

ერთხელ შეფერი ბაღში სეირობდა, უეპ-რად მან ფეხი დაადგა რაღაცა. აიღო და ნახა, რომ ეს იყო კრაზნების (ბინების) ბუდე. გა-ხია ეს ბუდე და გაოცდა: ქალალდის შეგავის ნივთიერებისაგან იყო ის გაკეთებული.

შეფერის გული აუგერდა. „რისგან აკეთე-ბენ კრაზნები ამ ბუდეს? ...“ — შეეკითხა შეფერი თავის თავს. იგი დააკვირდა ბუდეს და დაინახა, რომ ის გაკეთებული იყო ძალიან წმინდა და-

ლექილი ხის ქერქისაგან. კრაზნები ღრღნიან ხის მერქანს და მერე ერთმანეთზე აწებებენ შერ-ქის დანამიცეცებულ ნაწილებს — მაშინ გამოდის ქალალდის შეგავის ნივთიერება.

შეფერი სიხარულმა აიტაცა.

— „მორჩი! ახლა კი მე კოცი!“ — დაიძია მან. — კრაზნებმა მასწავლებს ქალალდის კეთება!

მალე შეფერმ მართლაც გააკეთა ქალალდი უკვე არა ჩიტებისაგან, არამედ ხისაგან.

შეფერი რომ გარდაცვალა, მისი გამოგონე-ბა მიიღიწყეს, მაგრამ ორმაცდათი წლის შემ-დეგ მეორე მეტნიერმა კელერმა კელავ გამოი-გონა ხისაგან ქალალდის კეთება. სინოტერესო ის არის, რომ კელერმაც კრაზნების ბუდეზ ჩაგვინა ქალალდი ხისაგან კეთებათ.

როგორც ხდედა, კრაზნებს ანუ ბიგებს, უნდა ვუმაღლოდეთ, რომ მათ გვასწავლეს ხისა-გან ქალალდის კეთება.

შირუტე და სრულიად დამეცებული დაბრუნ-
და ოდაში ბუხართან.

დოლოთ მის დამაგრებული მარუტი უცყლე-
ლად დატვდა, იკლიტე კი ისევ კაპისძედა კა-
დევ ერთი ქართვის დელის დაქარგვის გამზ.
გრიფი ისტეს არ კარგვედა.

— მოიცა, ქლო, ნუ წუბარ, ამაღამ ნახავ,
როგორ გვეჩავ შენი ქამების სტუმარს.

სიღმოთი გრიფმ ისევ დამაგრა საქათმის
ხერელში მარუტე. ფერვევია უხედ მოფინტუ-
ლიყო გარსკვლავები ცაზე, ნაეთშემეც გვიან ამ-
კიდა მოვარე. ყინვედა. შუალმე რომ გადავიდა,
ისეთი სიტუებ დადგა, რომ სოფლის ბოლოს
იქით მინდერებზე მოჩრიალე ცხენიწყლის
შეს გაიგონებდით.

გრიფს გალენქმონდა და მოლად ფურთასმენიდ
იყო გადაქმული, მაგრამ ჩემიც კი არსაიდან
იმოდა.

— შერე როგორ გავაკეთე! ამაღამ უთუოდ
დავკერდი, რომ მოსულიყო, გამიგო რაღაცა,
ამბათ არ მოდა...

ფიქტობდა გიგო და ჯავრობდა. უქუქუშულე
ივლიტესა და ციცინოს სუნთქაც ჭრა აუკუნელიდა
უშლიდა თითქოს.

უცებ რომელია დედალი იქრახდა, გა
მოელი საქათმი მაყვა, და ერთი უათქენი და კა-
კინი შეიქნა. ივლიტეს გაეღვიძა. ქომები ახლა
რაღაც მომეტებული შიშით კაკნებდნ.

გრიფმ საქათმის კარი რომ შეაღო და ქრა-
ქი მიწაზე დალო, დამაგრებულ მარუტეთან მი-
ვარდა და სიხარულით ხმაბალი შესძიხა:

— ახლა ხომ დაგიკირე! დაგიკირე, დაგიკირე!
მარუტეს წაეტანა, კედლიდან მოხსნა და გარეთ
გამოითხია...

— ა, შენ გენაცვალე, ეს რა ყოფილი! ეს
რა ყოფილი! — იძიბდა წამდუშუმ ივლიტე და
ქმიჩს ქრაქს უნითებდა. მოვარე უკე გორმა-
ლის ადგა, ალიონმილის ცოტა დაზინდობიყო.
ოდიში რომ დაბრუნდენ, მამამ გამოლეიძებულ
ციცინოს უთხრა:

— ა შენ, მამიკ, შელია, ციცალი მელია!

II

დოლით მოელმა სოფელში გაიგო ეს ამბავი.
ციცინომ სკოლაში ტოლებს რომ უამბა ეს,
ცველა დაინტერესდა და განიზრახეს დღის ბო-
ლოს ცოცხალი შელის ნახეა. მასწავლებლები-
სთვისც ეძმა კიდაცა.

შემრე დღეს, დასკვენების დროს, პატარა ბიქ-
ვა ჯოტო მიქაელ მაწავლებელს უთხრა:

— მასწავლებელო, გუშინ ვნახეთ ციცინოს
შელა, კარვია და ლამზი, და იყო, მასწავლე-
ბელო, რა ვიფიქრეთ მე და გუგულომში?

— რა იუკრეთ, აბა მიაშენ, ბიჟებო, — მასწავლებელი ალექსით უსეამდა ჯოტოს თმაზე ხელს.

— ଓଦେଶୀନାଟ ତ୍ରୈପିନ ହରମ ଗ୍ରେମିଲ୍ଡ୍ର, ମାର୍କ୍‌ଫ୍ରାଣ୍ସିଆର୍
ଲ୍ୟେବ୍‌ଲାର, ରୁଷିଲାଇସ କୋମବାର୍ଜିନ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠେ,
ଗୁମିନ ହ୍ୟେନ ପ୍ରିନ୍ସିସ ମେଲ୍ଲା ହରମ ବନେଥେ,
ଲ୍ରିମର୍କ୍‌ର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ମୋଗ୍‌ଗୋମନ୍ଦ୍ରା, ମନ୍ଦିର, — ଯୁତ୍ସାହିତ
ପ୍ରିନ୍ସିସ, — ମେଲ୍ଲା କୋମବାର୍ଜିନ୍ ଗ୍ରେମିଲ୍ଡ୍ର ହ୍ୟେନ
କ୍ଷେତ୍ରାଳୀର ବ୍ୟାକ୍‌ରମିତ ଏବଂ କ୍ଷେତ୍ରାଳୀର ମିଳି
ବାଲ୍ଲାଖାର୍ଯ୍ୟ: “ଯେବେଳେ କୋମବାର୍ଜିନ୍ ମେଲ୍ଲା, କୋମବାର୍ଜିନ୍
ଦେଶ କ୍ଷେତ୍ରାଳୀର ମନ୍ଦିରଗର୍ଭରେଇବାବନ୍ତି”.

ମାନ୍ୟାକ୍ଷରିତାପାଲିଙ୍କ ଜାଗ୍ଯ କିନ୍ତୁ,

— မြေရှာ လာ ပြောကြန်မဲ လာ မေတ္တာမိုင်စမီ လာ တံ့ချိုး?

— Որպես առաջ, ոյ Շնչալութ մույլոցին,
ոյ վատիկը և Տաճ շնչանուն. Յաջամնու ո տնօ-
հմա: Մը հաջ մինչա ո յ ու խաթիկ Շնչալու...

მორიცებით განვმარტა მასწავლებელს გუგუ-
ლიმ და ჯორის შეხედა.

— ციცინის თუ დაითანაშებო, მე ხელს მოგიწყვობო, ბავშვებო, — ალექსიანი ხმით თქვა ბისფერლებელმა.

ଗୁଣ୍ୟୀତାଳ୍ୟବ୍ରଦ୍ଧି ହୁନ୍ତି ଉପତ୍ତାକୁରାଦା, କ୍ୟାମଲାଶି ତେ-
ର୍ତ୍ତର୍କପଦ ପ୍ରକରବା ମନୋନ୍ଦେଶ୍ୱରୀସ. ଖୁବୁ, ହୃଦୟର୍କପ
ଶର୍ତ୍ତର୍ତ୍ତର୍ତ୍ତି ପରିଚ୍ଛା ପରିଚ୍ଛାକୁ କେବଳମନୋନ୍ଦେଶ୍ୱରୀସ ହୁଏଇଲା

ତୁମେ ଜ୍ଞାନପଦରେ ଅନ୍ତରେ ଏହାକିମ୍ବାନ୍ତିରେ ଏହାକିମ୍ବାନ୍ତିରେ ଏହାକିମ୍ବାନ୍ତିରେ

— ამხანაგებო, ეს იქნება ჩვენი სკოლის სახლი, იტყვათ — ეს რა მოუხერხდით პატარებსო! შენ უნდა დათანხმდე, — და ჯოტომ ციკინოს გადახდა. — ა ამა რად გინდა სახლში მეტობა, ისევ ქათმებს დაერევა და მუსის გააკლება...

— მერე და იქ თუ — შიმშილით მოჰკოდს?

— არა, მასწავლებელმა თქვეა, იქ ნაღორებს ძალიან უფროხილდებიანო...

— ఈ పార్కు, ముగ్గులించి...

მორცხვად თქა ციცინობი და იქვე
შერჩხე ჩიმოჯდა. ილაპარაკეს, სათითოაღდ
ცამოთვეეს აზრი, ცველის მოსწონდა ეს
ენტრახახა.

შემდეგ წითელაბანტრაინსა მედიკოსი, თბილი
ქაველას მსგავსად რომ ჰქონდა გასკენილი ლენ-
ტი, კრების ოქმში ჩაწერა: „ჩვენი კლასის
ოწაველების დადგრძნილებით უკუნოს მელია
დეგზაფქოს ტფილისის ზომარებს. საქმის მო-
ვარება, ეს იყო მელის გაგზავნა, მიეკ დოს: შა-
სხვალებელს, ციცინოს შაშას, ჯორუს და გუ-
ლულის“. ამის შემდეგ ჯორუმ კრება დამთავ-
ებულიდ გმოატად. ასეთი იყო მათი გან-
წინ...

三

ସରତ ଲେଖୁ, ଗାଁକ୍ଷେତ୍ରିଣିଲିଙ୍କ ଦର୍ଶନ, ରାଜ୍ୟଶାଖା କାଳୀ ଶୈୟମାଳାର ଦ୍ୱାରା ମେଳିଶ୍ଵରପ୍ରେସ୍ ଲିମିଡ଼ୀଆର୍ଟ୍ସ ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

— առ ռեմայշերութ, զմայցը ոլոցքութ, տեղուց թուած.— առնեարի թականութեանմէ ու պատուա.

გაზაფხულის კრიალა ცაჟე ღრუბლის ნატა-
მალიც კი არა ჩანდა. ღია ფონჯრიდან ახლად-
გმილეოირტული ცატვის სურნელება მოდი-
ოდა.

ନୀର୍ବ୍ୟ କେଲିଛି ଶୈଖର୍ଯ୍ୟରୁଣି ନୀତିବ୍ୟବିତ ଦାର୍ଢର୍ଯ୍ୟନ୍-
ତ୍ବା ମାତ୍ରାଙ୍ଗର୍ଯ୍ୟରେଣ୍ଟିଲୋ. ନୀତା ଶୈଖର୍ଯ୍ୟରୁଣିବ୍ୟ ମେଘି-
ତ୍ତାନ୍ତର୍ବ୍ୟ ଦ୍ୱାରାପାଇ ଦା କେଳି ଜୀବିତାବ୍ୟବସ୍ଥରୁଣା, ଜୀବି-
ତ୍ବାନ୍ତର୍ବ୍ୟ ଜନ୍ମବ୍ୟର୍ତ୍ତି ଅମ୍ବିଲାନ୍, ଗାନ୍ଧୀ, ଫ୍ରେଣିଲାନ୍ ଗାନ୍ଧୀ-
ନା ଏବଂ ତଥା:

— აი, "კმითელებო, ტუილისიდან ჩვენთვის
ასრულებოდა ამორთ შენიდა.

მოწაფეები ამთარდენ და მასწავლებელს
შემოეხევინ.

— თუ დაჩოტებით, ბავშვებო, ბარემ წავი-
კოთხავ.

წუთში სიჩუმე ჩამოვარდა.

„სოფელ რომდოშის სკოლის მოწაფეებს, —
დაიწყო მასწავლებელმა. — მიეიღეთ თქვენი¹⁾
კარგი ხაჩუქარი. ტუილისის ზოოპარკის დირექ-
ტია მაცლიაბას გითვლით, ყაზვილებო. თქვენ
მელას ახლო გაღია აქეს და ისეთი წარწერა
გაფეხულეთ, როგორც თქვენ გაწერდით. ტფი-
ლისში თუ ექსპურსია მოაწყოთ, ჩენოც გვი-
წვიოთ. გიგზავნით სამაგირო ხაჩუქარს მიიღოთ,
ისწავლეთ ბეჯითად და იყენით სულ კარგად.
ზოოპარკის დირექტია“.

დამთვარია მასწავლებელმა.

— აქ კა, ყმატებით, ხაჩუქრებია! — და შე-
ცეულ ნივთებზე მიუთითა პატარებს.

— მაში შიძმილით არ მოკლავენ, მასწავლებელები
ლო, ჩემს მეღასმი იქაც ყოლიათ ჭაომენი, არა? შეიძლება
უკურად შეეკითხა მასწავლებელს ციცინო.

— მეღა ჭაომის გარდა სხვ ხარციაც კადრუ-
ლობს, ციცინო! — წარიმისხა ვიღიამ.

— ეს კი ვიცი, ბარა... — იმართლებდა თაქ
ციცინო. მასწავლებელი ციცინდა და შეცეულ
ნივთებს ხსნიდა. ბავშვებმა ციცინოს გულუბრ-
უვილობაზე ერთი ქრიამული შექნეს....

გარეთ გაზაფხული იყო, მერცხლის ტურ-
ტული და ფუტკრის ზუზუნი ისმოდა ღაა ფან-
ჯრიდნ.

...დღის ბოლოს ტუილისიდნო მიღებული
თანხიდან მასწავლებელმა ასი მანეთი ციცი-
ნოს ხელით გაუგზენა გიგას საჩუქრად და
თანაც შეუთვალი წერილით: ციცინოს კარ-
გი წიგნები და ლამაზი საკაპე უყიდეს.

დ. შაგათავა

3 3 2 1 3 0

ეს ვინ არის ოქანება!) ზედაპირზე პატარა
თვალებით, მაგრამ ვეღა ტანით, ოცი მეტრის
სიგრძეზე რომ გაშენართულა და თვეიდან წყლის
შატრევანს უშევბს? ეს რა ცხოველია ასე უხე-
ში და უზარმაზარი, უსაზღვრო ზღვები თვისი
სამყოფელოდ რომ აურჩევით და ბოლოს შძლივ-
რი ქნებით და თქაფუნით თავზარს სკემს წყლის
მრავალრიცხოვან მცხოვრებთ? პატარა თინი-
კეს და ბიჭიებს სურა იკოდენ ამ დიდი ცხო-
ველის სახელი.

— რა გქვია, ამხანავო, დიდი ზღვების მოწყე-
ნილო შეილო?

ამ საშინელი ქმნილების სახელი ვეშაპია. ის
ისე დიდია, რომ მარტო ხახის (პირის) სიგრძე
5—6 მეტრი აქეს. სიგანე — ორნახევარი მეტ-
რი. მან რომ ერთბაშად პირი დააღის, თვი-
სუფლად შეუძლია ხახში ჩაიგდოს მოელი ნა-
ვი თვისი მგზავრებით და ბარები-ბარებითია. ასე
დიდია ეს წყლის შეილო.

¹⁾ დიდი ზღვა, ზღვათა ზღვა.

კეშაპი პირს ფართუდ გააღებს და სწრაფად
მიტურავს, გასში რაც ხვდება, კვლავურს პირ-
ში იმწყელებს. მოლოს, როცა საზრდოს მოა-
როვებს, პირს მოუკეთებს და ვიწრო საკლაპეფი
მილით პატარა ტროველებს მუსულში იგზავნს,
დაღუს კი უუაგდებს.

კეშაპები უზარესად ჯგუფაგუფად დაღან. კუკელ
ხუთმეტ წევთში ზღვის ზედპირზე ამო-
დიან. გაფაქებულ პარს ამოსისუნთავენ, რაც
ჰადრენის მსგავს შეთანეჭილებას ჰქმინს.

კეშაპებს ურთიერთ შორის არა აქვთ მტრული
დამოკიდებულება. მათ იყიან მეტობრიბა და
თანხმობით ცხოვრის. მეტადარე დედა-ვეზაპ
უზეულო მოსიცარულე გული აქვს. ის პატა-
რა კეშაპენს მოელი წლის განმავლობაში აწო-
ვებს ძებუს. ორივეთ ვერდებ წევება, რომ
კეშაპენმ ძებუ მოწოოს და გასუქედს.

კეშაპენა უზეულო სისწავეთ იჩრდება.
ბრიუულად და გაუფრთხოებლად დაუურავს
და ხშირად თავს სახროთხეში იგდებს. დედა-
ვეზაპი შეილის მოძრაობას შროვნელობით
აღდენებს თვალყურს და თავგამოძებით იყავს.
არის შემთხვევა, როცა ძლიერ დაკრილი დე-
და-ვეზაპი სიცოცხლის უკანასკნელ წუთმდის
არ ტოვებს თავის სიყვარულ ჩაშეირს.

ძევლად მეზღვაურებს ძლიერ აშინებდა ვე-
ზაპი. მართლაც, იალქინიან გემს რომ შემოქ-
რავდ ბოლოს—უხათურდ დალუავდა. დღეს
კი ორთქლობითივალი გამებით მოგზაურთათ-
ვის კეშაპი არავითარ საშიშროების არ წარმოად-
გნენ. პირიქით, მეტვეზები კეშაპებებ თავისუ-
ლად ნაღირობენ. როგორც კი შეამნევენ, რომ
კეშაპი ზედპირზე ამოსულა და „შადრევანს“

უშევებს, მყისვე ესვრიან ერთგვარ უცნობების
და მარჯვედ ჰელვენ. მეტებე ვეზაპს ჰაბიტე
ალის (მეტად დიდი რაოდენობით) ქანს და
სხვა.

გარდა ადამიანისა, კეშაპის მტრად ითვლე-
ბა ერთგვარი პატარა ჯაშის კეშაპი, რომელიც
კეშაპის სამჯერ უტრო პატარაა, მაგრამ შეი-
რაღებული ბისრი ქილოგრამი; ის საშინაოდ
აქმდებს უმწერ კეშაპს. ის მოუკენირი ავზაფ
ჩარჯვე სარგებლობის კეშაპის შეუკარალებლო-
ბით, გამზღვებით ესხმის თავს და მანამდის ქედს,
კიდრე სრულიად არ დალის სისხლისაგან. რა
უნდა იმ ავზაფ კეშაპებათნ? ერთინ უფრისობენ,
რომ არაფრი, გარდა წავლებისა, კეშაპების წა-
მებით თითქოს ის სიამონებასა და თვითმ-
ყოფილების განიცდის მორჩენი კი ფერისობენ,
რომ როცა კევდარი კეშაპი ზღვის უფასურული-
საკენ დაშვება, მყისვე სწორებიან კევლელები
და ლუმა-ლუმა აცლიან რბილ ქანს. ამ თა-
ვარი თევზებისაგან საშინალო კეშაპი და იქნა-
ჯება საბრალო კეშაპი. მას მოთვა აქს გოლია-
თი ტანი, სხეულის სიღრღვე არ შევლის, რომ
თავიდან მოიცილოს მტერი. მტრისგან შეში-
ნებული და გულგაბეტქლი, ის ხშირად ყინუ-
ლებში იმაღლება, შორს გარბის იმ მხარიდან,
სადაც მისი მტრები დაძრწიან.

წყლის მცხოვრებთა შორის კეშაპის სიღრ-
ღვით მეორე ადგილი უფირეს. მასზე უფრო
დიდია კ. წ. კაშალოტი (30 მეტრ. სიგრძე),
რომელიც მით განსხვავდება თავის ნათესავ ვე-
ზებებისაგან, რომ და ტანთან ერთად ბისრი
ქილებითაც არის შეიარაღებული.

თომაზ თორჩელი

დილის სიაღარა

დილის მერცხლის სხა მეტონა
შენი მეტორცხლი მომახილი,
გული სხიფი ჩაგვკონა
და ნამჭერი ზემთრის დილის.
გნედა: მდერი.
ახლა გარბი
ზეცის თაღი ფიჭქებს ჭანტაგას;

შენ კი მდერი...
სიმღერაში
გადაღდებ მხრებს ჩანთას.
ისევ თავს და გვდგითოშიდ
სისხლეებს ედისებათ;
შენც გარბიხარ ფაფუქ თოვლიმი,
ღოლებს გარდი ეფინება.
ვლადიმერ უბილავა

სიცობრელი და სიხარული

გვიგი რამდენი
ტფ. 2 საშ. სკ.
VI-კლ. მოწ.

გოგი იაშვილი
ტფ. გზ. 5 სკ.
IV-კლ. მოწ.

ცაგერი
მერიე შაველი
ტფ. გზ. 5 სკ.
V-კლ. მოწ.

რატებანი
ლატერად
ტფ. 5 საშ. სკ.
IV-კლ. მოწ.

ფრიადოსან ბაჟშებს ხედავ! განა
ასეთი ფრიადოსნები ცოტაა!?
არა, ისინი ბევრი არიან — ჩვე-
ნი ბენდინი ქვეყნის უთვალი-
ვის სკოლები საქაფა ამ მოსწოვ-
ლე ენთუზიასტებით. ისინი ი-
ხარულით ხატებიან განაფეულს...

დაიწყო საგამატებელო ექვ-
დლოური არდადეგები. ამ არდა-
დეგებს სკოლები მომზადებული
შეხედნ, განაწილებული აქეთ
არდადეგების ყოველი დღე. ამ
დღებს კულტურული დასკენ-
ბისთვის იყენებენ: მიღიან კინო-
ებში, თეატრებში და სხვა.

იგი ბაჟშები შეერთოვილან...
ისინი ერთმანეთს კითხვებით
ავსებენ:

— თქვენ სით?

— ზოოპარკში... იქ ლომს პა-
რარა ფუნჩული ლეკციები ჰყო-
ლია.

— ჩვენ კი მთაწმინდის შეკრალ-
თა მუზეუმში. იცა, რა სინტ-
რესო ის მუზეუმი?

— იქ მეტ კუოდილვარ! — წა-
მოიძახა ქრომა.

წავიდა, ზამთარი...

გაზაფხულში სულ სხვა სიხარუ-
ლი მოიტანა. ხეებშა დაიმსხეკი-
ლა კვირცხები. მაღალი მთები-
დან გულინჯირა მდინარეება მო-
ჩუნავებებს. მინდვრებმა შევანგ ძია სტალინი დაბადებულია.
ხალისი გადაითარი, განიდნენ ჭრე-
ლი პეტლები და ბაღანიდან ბა-
ზნდა ენახოთ.

— მე, მიმინა, ნატო და ცი-
ლოსნე ნახად დაფართატებენ.

...და, ამა, იკუოცხლითა და ლა ამ სიღამის მოზიარდში „ჭრ-
ნისარულით სავსე ბუნებას წარ- კარ“ ვესტრებით.

გიხარ, როცა თვალუქრია
ლა და სიკუცხლით - სავსე პარაკობს.

— ეს რა, შენ დიდი მუზეუ-
ლი უნდა ნახო. იქ 1905 წლის პა-
რარა რევოლუციის გამოფენაა... ის
სახლიც არის დახატული, სადაც
ჩეულებების წარმატება მიმდინარეობდა.

— ჩვენ „ახლი გულივერი“
ნიდებ იქტემბრულებიც აღ-
მინდებული იქტემბრულებიც აღ-
მინდებული იქტემბრულებიც აღ-

მინდებული იქტემბრულებიც აღ-
მინდებული იქტემბრულებიც აღ-
მინდებული იქტემბრულებიც აღ-
მინდებული იქტემბრულებიც აღ-

ლუბა
ბარნაბიშვილი
ტფ. 2 საშ. სკ.
IV-კლ. მოწ.

ნატო
გვირიაძე
ტფ. გზ. 5 სკ.
VI-კლ. მოწ.

ჯესი
ხომბალაძე
ტფ. 2 საშ. სკ.
V-კლ. მოწ.

ბიძინა სეანიძე
ტფ. გზ. 5 სკ.
II-კლ. მოწ.

ფრიადოსანი თვალუქრია
ნატო გვირიაძე. იგი ბევრის კით-
ხელობს მხატვრულ ლიტერა-
ტურის, უკულა საბორშო წიგნი
იქც წაკითხული. ნატომ შე-
რალთა შეცეცლის დროს საუ-
კეთოს ლექსი მოუძღვნა პოეტ
გიორგი კაჭაძის.

სხვებს ასც გიორგი იშვილი
ჩამოაჩება, ფრიადოსანია, ამავე
დროს მხატვარი. სკოლის უკუ-
ლალ-გაზეობის სულ მისი დახა-
ტულია.

...განა შეიძლება ჩამოთვლა
თასეული ფრიადოსანი და ნი-
კიფრი ბაჟშების გარებისა?!

ისინი უთვალებნი არიან...

ლეონ ჩადუნელი

მარ
ძეთევზე

კარგი მეზობლობა იქვთ ერთმანეთში სინკადა და ხინჯას. ისინი ტკბილად ცხოვრობენ, მეოვე-ზეობას კწევიან.

სინკა ძალიან მოხერხებული კაცია, ხინკა
ბევრჯერ მოაუტყოფდა.

მდინარე ჩილულა, რომელიც მთ სოფელში
ჩამოიდის, სინეხა და სინეს სათევზაო აღვილს
წარმოადგინს.

ჩაილულას ნაპირები მწვანე ზავერლოვანი მო-
ლით იტის დაფარული. სამურია ამ ბუნებრივ

ବାଲିକ୍ଷେତ୍ର ପିଲାଗିଲା ଏବଂ କୁର୍ରିଗାଲା. ତାହାରୁ ଘୋଟନାବୀ ଏବଂ ଦିନ୍ଦୁନାବୀ ଶିଳିଦାବ ଖାଦ୍ୟ ପାଇବାରୁ ଅନୁରୋଧ କରିଲା.

— ხინდა! ჭირი, ხინდა!

ବୀନ୍ଦୁ ଶ୍ରୀ ମିଳିଶା, ଏକଷଣ ଖରମ ଯେଉଁବା
ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତରେ ଥେବା, ମିଳିଶା ହିନ୍ଦୁଗିଲିଶା ହାତିବାନାରୁ ଏକିବେଳେ
କାହାରଙ୍କିମୁହଁରେ ଦେଖିଲିବା ମିଳିଶା ହେଉଥିବା, ଶ୍ରୀଶିଥିଶା,
ନେଇଲା ମାନ୍ଦିଶିଥିଶା ତାଙ୍କପାଇବା ଲାଗୁ ହେବା ଏବଂ କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ
ଦ୍ଵାରା କାହାରଙ୍କିମୁହଁରେ ଦେଖିଲିବା ରାଜିତବା:

— ჰერი, სინ, ვა ხარ?

წამოუდა, მუთაქს მიეყრდნო და გაღელო
პერსანგის გულისპირში ჩიციყ ხელი. ხინჯის ზურ-
გშე კუნი აზის და წითელი თვალები უცნაუ-
რად აქვს გადიოკა კულული. უცნაური აგებულების
კაცია. წელს ზემოთ ორიოდე მტაველი თუ იქ-
ნება, ხოლო ფეხები ისე გრძელი აქვს, თით-
ქოს ამონთხებია შეს ამონთ.

— აი, მშვიდე ცხონლა იმის, კინ უ შენ ხინჯა
დაგარება!

— რას მემართლები, სინკა?! თანაც ხინკაშ ჩაი კინა.

— օլք, յալու, հայլայլանց ծալց Ըստավը-
լութ, յանձնիս ողբաշխ թուղարժենութ.

ამ სიტყვებზე ჩინქა ახითხითდა და გრძელი
ფრები აათხა უწა.

— အောင်၊ လာ ပြန်မိန္ဒြု လိုက် လျှပ်စီးချုပ်ပဲ့၊
ပိုမြင်ရွယ်လွှာတဲ့၊ မြောက်ပို့နေပဲ့!

თავიდან შევი თვალები ისე პარმალებენ, თით-ქო მთელი ტანი იცემირება იქნას.

III

მეოცენურმა სისტემით ბალეტი გამოამარტივდეს,
გადაიკიდეს მხრებზე და წასაცელელად მოემ-
ზალდა.

— აბა, ხომ გესმის, დედაკაცო, კეცები ვა-
ხურებული დაშვებულ, ვაშმის თვევს მოიტან, —
დაუბარა ხინჯამ ცოლს და მერე მეოთვეზეები
ჩილულასკენ გამგზავრენ.

სინკა გრძლებდ მიაღიერებს და სინკაც მისდევს
უკან. ჯავრობს, ამხანავი რომ ასწრებს, და
თანაც ფიქრობს:

„სიარულში შენ მასწრებ, მაგრამ კუთაში საღ
წამისგვალოა?“

ଓଲ୍ଲର୍ ପୁଣ ତୁ ଗ୍ରହିନ, ହାଲାମ୍ବାଳେ ଶ୍ରୀପିଲାଦ
କୁରୁଦୟନ୍. ଦାର୍ଢିଲେ ପୁଣ୍ୟତଥି ପାଦିଗ୍ରହିନ, ମେର୍ଗୁ
ନେଇଲା ମିଠିର୍ଯ୍ୟକଣ, କୁତନମ ଏହି ଦାସ୍ତରିତ୍ୟେଷୁ, ମାତ୍ରାମି
ଦାର୍ଦ୍ଦୁ ପାଠିବୁଣ୍ଡା ଅନ୍ତରୁକ୍ତି.

— ერთი ფქაც ვცალო, — თქვეა ხინკამ. ბაღე
წყალში შხვართუნით ჩაეშვა.

— ପାଇଁ, ନିର୍ମଳା ଶୁଣିଲୁ କ୍ଷପାଦନ, କିମ୍ବା ହାତିଲୁଗୁଣା
ମାତ୍ରମନ୍ତରୀ ହାତିଲୁଗୁଣା, ତ୍ଯାଙ୍କେ ଗମନିଲୁଗା, — ହାତିଲୁ-
ବେଳାର୍ଥୀ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

— ეს შენ წამოილე, რაკი ხელი მომიტილა,
ისევ მე გადავისკრი ბალეს, — უთხრა ხინქმა და
დინიარეს ჩაურდა.

ხინჯა თავს აღარ იხვევას, ბადეს ყოველ ფე-
ხის ნაბიჯზე შლის, მაგრამ თევზი აღარ გამო-
ჩინდა...

ମେଘାଵ୍ୟେଦ ନିମ୍ନ ଦ୍ୱାରାଲାଗା, ମେଘ ଶ୍ରୀଗିତ ଏମିବୁ
ବିଳଦ୍ଧ. ବୀନ୍ଦ୍ର ଦାଳନ୍ଦନ୍ଦମ୍ଭଲାଗା, କ୍ରିତୀ ତ୍ରୟେଣୀ ଏହିତ
ଦା ବୀନ୍ଦ୍ର ବୀନ୍ଦ୍ରାଥ ଦ୍ୱାରାପାଇଲା, ଫୁର୍ତ୍ତିନାମଃ: ନିର୍ମାଣ
ନିର୍ମାଣ ଏହି ତ୍ରୟେଣିଦାନ ନାହିଁଲା?

IV

სინკა და ხინკა ხევერტოვან მოლებე ამოვი-
დენ. ბაეშეგიც აქ არიან, თამაშობენ. მეოვე-
ზეგი რომ დაინახეს, მათ გარშემო მოგროვდენ.
წინაა აქ იყოფდენ ხოლო თევზს, მაგრამ ანდა
რა უნდა გაყონა?

— bonjø!

— Ի՞նչ օպո՞ր, Տօնքա?

— აქა, ძმაო, ეს თევზი შენი იყოს, არ შემო-
გეხიარები, ხოლო რაც ამ ჩილულაში თევზია,
ის კი ჩემი იყოს, — და თანაც ჩანთა ხინჯის მია-
წოდა.

ხინჯია ამოუეხა ფეხებზე გასწორდა.

— რას ამბობ, ხინჯი, შენ ამ ერთი თევზით
გინდა მომატულო? არა, ეგ შენ გქონდეს, ხო-
ლო რაც ჩილულაში თევზია, ისინა ჩემი იყოს.

— არა, ჩემო ძმია, — განგებ გაუარდა სინჯა.
ბავშვები იცინია...

ხინჯის ბრაზი მოსდის, — ალბათ ბავშვებიც მე
დამტკინიან, და მაგრად შეუყვირა:

— ი, შე მოხრუულო! ვის არავებ, შენ

მაგით გინდა ჩილულადან ფეხი მომიღდა?

— კარგი, ჩემო ხინჯა, მაგრავ, მაგრამ... — სინ-

ჯამ თევზის მაგრად ჩაელო ხელი და, შერწყმული
წევიდა.

ხინჯის თევზის შესაწევი კეცები უკვე გამუ-
რებული დახვდა, მაგრამ ცოლს თევზის მაგრა-
დად ისეთი ნუცეში მიუტანა:

— თევზი კი დავტკირ, მაგრამ სინჯი არჩე-
ვინი მომაცა: ეს თევზი შენ წილე, ხოლო რაც
ჩილულაში თევზია, ის ჩემი იყოს. მე და-
ვინდელ კეცებს ხვალინდელი ქოთამი ვარჩინა...
დედაკაცი ვიცინა.

— ი, შე სულელო, ყველა რომ შენ გატ-
ყებს... დაბრუდა და კუთხა მინც არა გაქვა!

— როგორ, ვითომ მოტყუებული ვარ?

— მაგას ჰაშინ მიხედვის, ამაღამ რომ თე-
ზის თბილ ვაშვამს მიირთმევ ..

ლ ა ვ ჩ რ ი ბ ი ვ ი

მ ა ვ ი ბ ი ვ ი

რასც ახლა გიამბობთ, ეს მოხდა 1935წლის
10 აპრილს. ჩერენ ქვეყანას, საბჭოთა კიბირს,
ბევრი მტერი ჰყავს. ჩენი ქვეყნის საზღვრებზე
დგანან წითელი მოგელები, იუკონ საზღვრებს
მტრის შემოსევისაგან.

საღამოს შეიდის ნაცვარი იყო. უსურიის რკი-
ნისგზაზე, მანჯურიის საზღვარზე, არის სადგური

სუნგაიი. ამ სადგურის მახლობლად თავის სა-
დარაჯონებე მიღოლენ მესახლეებ წითელარმი-
ელები. ისინი უცებ შეტერდნ გაოცემულნი.

ცაჟე უცაბთ ავარდა კაშეზი მოელეორე ბურ-
თი და სამ-ოთს წამში ჩაქრა, შემდევ გაისმა
საშინელი კექის ხმა, მერე კი თითქოს ზარბაზ-
ნების სროლი დაწყეს.

რა მოხდა, რა არის ეს?

შესახურებებში ცაჟე დაინახეს ვერცხლისფერი ზოლი, იმ ცეცხლის ძურითის კვალი, მაგრამ ამ დროს კუმბარასევით გაზიარებულ რაღაც და მათ თბლის დაეცა მიწაზე.

ნუუთ კუმბარა? ენი ისრობდა, სიღდან?

მიიჩნინებ და იმ ადგილის, ხადაც დაეცა ეს უცნაური რაღაც, პატარა ორმა დახვდათ. მოთხარეს მიწა და იმოვეს თბილი შეი ქვა, წინით ცანა გრამი.

ეს იყო მეტეორის ნატეხი. წითელარმიელებმა საბჭოთა კავშირის სამეცნიერო აერდებისა გაუგზებეს ეს მეტეორიტი. რას ჰქევია მეტეორიტი? საიდნ ჩამოვარდა ის?

მეტეორიტი ჰქევია ქვას, რეინას ან სხვადასხვა ლითონის უნაღობს.

მეტეორიტები დიდი სისწრავით ბრუნავენ შეის გამშემო. მეტეორიტი ძლიან ბევრია. ხანდახან მეტეორიტები ჩევნის დედამიწას შეხვდებინ. რაღაც ისინი საშინელი სისწრავით მოძრობენ, ჰერს სწრავიდ აპონენ, მიტომ ჰერი ისე ცეკლდება, რომ ანათეს. წვრილი ქვები გაზიარებულება და დედამიწამიდის ვერ მოაწესეს, მოხრალი ქვები კი მიწაზე ვარდება. ასტროალიაში იმოვეს 960 კოლოიანი მეტეორიტი, გრძელადით კი 80.000 კოლოიანი.

საინტერისო ფულდეთ, ის საშინელი ქვები და გრისლი რაღა იყო?

როგორც ვთქვით, მეტეორიტი საშინელი სისწრავით მოძრობს, აპონს ჰერს, გაპობილი ჰერი კი ისევ „დაიხურება“, და ამ დროს ის-

მის გრისლი, თითქოს ჰექტოცენტრი, მერცხმის ქანის რაღაც საშინელი მალით აუთველდება.

დიდი მეტეორიტები იშვიათია, პატარა მეტეორიტები კი ყოველ ჩევნანის უნახავს.

— დადედა, დადედა!

— რა იყო, შეიღო?

— ვარსკვლავი მოწყდა.

ასე უფრო პატარა ბიქმა დედას, მოხუცმა და დედმა კი დაუმატა:

— ეს, შეიღო, ვიღიაც მოკვდა. ყოველ კაც თავისი ვარსკვლავი აქვს. როდესაც კაცი მოკვდება, ის ვარსკვლავიც მოწყდება და დაიკარგდება.

— მართლა? — ვაუკვირდა პატარა ბიქმა.

დადედა ცრუმორწმუნე იყო და რაც შეიღო შეიღოს უფრო, სულ ზღაპარია.

მაშ რა არის ის ვარსკვლავი, რომ „მოწყდება“, ვაუკვებს და გაქრება?

ის არის მეტეორიტი, პატარა ქვა, რეინა ან სხვადასხვა ლითონის ნარევი. ზემოთ ხომ ვთქვით—ვაიქროლებს ჰერში, გაატელებს ჰერს, და ჰერიც განათებს. მერე დაიღუნება, გაქრება. დიდი თუ არის, დედამიწაზე ჩამოვარდება, როგორც შარშან მოხდა.

— აბა თუ იცით, როდის „წყდება“ ბევრი ვარსკვლავი ცანე?

შემოდგომაზე რომ დაავირდეთ ცას, დაინახეთ, რომ ღმით აუარებელი ვარსკვლავი „წყდება“, ვაუკვებს და გაქრება. ეს სულ მეტეორიტებია, და არ ვარსკვლავები.

ავთ. კაშაპა

შესაფერი კასახი

(ივანი)

ერთი კაცი მსხალზე ასულიყო და ხილ-სა ბერეფლა. გამოიირა მე ობელმა, დაუძახა:

— ჩამო ძირს, სიტყვა მაქვსო! ჩამოვიდა.

— რა გინდაო?

— ხვალ ქალაქში ერთად წავიდეთ მარილის მოსატანადაო.

ის კაცი ისევ ხეზე ავიდა და ახლა ამას ჩამოსძახა:

— ამო ჩემთან, რამე უნდა გითხრაო. მეწოდელი ავიდა.

— რა გინდაო? — პეტა.

— ხვალ ქალაქში უშენოდ არ წავალ, უსათუოდ დაგიცდიო.

— შე კი კაცი, ამისათვის ამოგივანე აქა?! ჩამოვეძახნა და გავიგონებდიო!

— ჩემო ძმაო, შენ თითონ მოქცეულიყავ ეგრე: ამოვეძახნა და გავიგონებდიო!

საღ ვიყავი?

— სად დავეხერებოდი?
ალბათ ვიწმე გეტყოდ!
— სად და ტყეში იყავი,
გონია არ გეტყობა?
კაბაზე — ობობები,
ეკლები მაგ შავ თმაში?
თას შემოიტან სახლში
ის, ვინც იყო ნაძვნარში.
— თქვა: რა ენახე ნაძვნარში,
ახ და რა მიქამია?
— მაგასაც გამოვიტობ,
მარწყვი შეგიყლაპია...
აბა ნახე, რა წითლად
პირი მოგითხუპნია...
მოსვრილია ის, ვისაც
მარწყვი შეუჭამია...

თარგმნა გერმანულიდან ლეი გიორგიაშვილმა

ნუნუ გოგოლაშეილი გერმანულ სკოლაში სწავლობს. სულ პატარა იყო, როცა იქ მიიყვანეს. პირველად უძნელდებოდა უცხო ენის შესწავლა. შინ თვალტრემლინი ბრუნდებოდა. მაგრამ თანდათხ შეეჩინა სკოლას. ზოგჯერ იქმდის გაერთობოდა ხოლმე, რომ შინ წასელაც კი ავიწყდებოდა.

ნუნუს ახარებდა, ახალიახალ სიტყვებს რომ სწავლობდა, გერმანულ მოთხოვნებს კითხულობდა და სახლშიც ხშირად უამბობდა მები გრიბების ხალისან ზღაპრებს.

ნუნუმ იმდენად შეისწავლა ენა, რომ თავისი უფროსი და ელექტ წახალისა და დაუწყოს სწავლება. ახლა ორივენი ერთად კითხულობენ და სწავლობენ.

ნუნუ ახლა მე-VII კლასის ფრიიდოსანია. თავისუფლად თარგმნის პატარა ლექსებს, მოთხოვნებსა და ზღაპრებს. ვბეჭდავთ მის მიერ თარგმნილ ლექსს „სად ვიყვი?“

ციფლის ხის ნაკრძალი¹⁾

შეის სხივი ირიბად დაჭურებს მდინარეებს, თითქოს დასცინის მის ცელქობას, მაგრამ შეუსმენებლი ნაკადული კი რაკრაკით მიდის, კერ გაიგაებს და მერე ჩანჩქერში ეშვება, თითქოს ასე ეუბნება: — შეის სხივო, რას დასცინი ჩემს ცელ-

21 საშ. ს. 5-კლ.
მოწ. ჰ. ცინცაძე

¹⁾ ეს მოთხოვნა უდგენილია გამოცემის დაგვირად. ამა, თუ გამოიცომოთ რაზეა საქმე? პასუხი მოიწერეთ ჩვენს რედაქციაში.

ქართველი? — შეის სხივში კი ჩერიბლა ნაკადულის გამო გამოიწვია ცხრედის უფრო და სიცის.

შეის სხივს სისძოვლით ჭეხვდა. ბუჟენის წიფლის სემ, გრიგორიელის და ამერიკლი ტოტები და თქვენ:

— შეის სხივის მაღლობელიც შეფლის ქავისანა, მაგრამ ადამიანმა გამოიგავის და სინათლე და მისაც შეის სხივიდ მოაძის თხვე. შეის სხივის მაღლობელი იყავ, მეუხმედელო ნაკადული! შეის სხივით ხარისხს ძევებანა, შეის სხივით! — დაბორებ სიტყვა წიფლის სემ.

“ გარე ივრის ხეობაში ”

ჩეუნ ვავარისეთ ს. მოვარაძის მოთხრობა „ამ-ბაერ იქრის ხეობაში“. მს მოთხრობაში აღწერილია ბომბლი ვლების მიერ ჩადგნილი ბორო-მოქმედება, ს. მოვარაძემ ისე ჯარიგი ღლშესა ეს ბორომოქმედება, რომ წიგნის შინაარსს საკათოდ წირტკულა და სინტერესს ხდის. გან-საკუთრებით კარგადაა აღწერილი ზეინაბის და-ლევა და მისი დასულავება. ეს აღვილი იმ-დენიდ ძლიერია, რომ ტანზი ტრუქტელი ვაფ-ლის და ბომბლების მიმართ კი საშინელ ზაბის რწყება. ჩეუნ ვავარის მომსრულით, რომელ ბორო-მოლენი სისხლი დაეცოს, აღტრი კარავერის ორ ამბობს, თუ რა სისხლი მიიღეს ბოროტკუმედებმა.

ჩეუნი ამით, მოთხრობას ენობრიეთ ნაკადი ექს. ენა ბევრვან მძიმეა. მოვიყენოთ რამდენიმე მაგალითი: „ ყოფილ ბომბლებს ღა-რიბა ვლეხობაშ ყოველვარი ექსპ-ლოატაციის საშუალებაშ მოუსახეს და ჩაც იმ გზით შეონდათ შეძენილი, ისინი ჩამოიჩინეს “ (16 გვ.). „ ისინი დღეს სოციალისტური შენებლო-ბის აღმაფრენის მისცემიან “ (17 გვ.). „ წინათ თრიმოცი კაცი რომ დამცე-მოდა განთიალზე, ისე გაცემისპინძლ-დებოდი “ ... (63 გვ.).

წიგნში ნაკადული არის მხატვრული აღგრ-ლები.

ს მოვარაძე.

ამბავი ივრის ხეობაში

ს ბაზარის გამავარჯიშას ასახვა

19. სექტემბერი. 35

ვეტონის არ უფასმებით მიაში, რომ პონე-რები ისტოდიდ აღმინიებად ვამსუყენია.

რეინისების ცენტრალურ საბაზო ბიბლიოთეკისთვის არსებული საბაზო წიგნის შემსწავლელი წრის წევრები.

6. გვიმჩიდე ე. ხობლავა

7. წირეთელი ბ. ირემაძე

ე. იაგონიაშვილი.

କାଳ ଓ ଉ

ବାନ୍ଧବିଲ ପରିବାର

ମୁଖ୍ୟମାନ ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା

(ଏହିଟି ଶାକଶ୍ରୀ ଶାରୀର ରୂପରେ ରୂପାଜ୍ଞାନିକ ଏହି ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା).

Piano.

ଶ୍ରୀଜ୍ଞାନ ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା

ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା

ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା

ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା

(ଏହି ପାତାମାଳା ଶାକଶ୍ରୀ ଶାରୀର ରୂପରେ ରୂପାଜ୍ଞାନିକ ଏହିଟି).

(ଏହି ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା ପାତାମାଳା).

କାଳ ଓ ଉ

